

5 Брой:

БЪЛГАРИЯ

визия за проблемите или проблеми на визията

5/6 стр.

**РЕГИОНАЛНИ СРЕЩИ ЗА
ОБМЯНА НА ОПИТ И
ПРАКТИКИ В СФЕРАТА НА
ПОДОБРЯВАНЕ УСЛУГИТЕ ЗА
ГРАЖДАНИТЕ ЧРЕЗ ИКТ**

7/10 стр.

**ПОВДИГА СЕ ЗАВЕСАТА
ПРЕД ОБЩИНИТЕ ОТНОСНО
ПЪТЯ НА СТРУКТУРНИТЕ
ФОНДОВЕ ДО СТРАНАТА НИ**

11/12 стр.

**РЕЗУЛТАТЪТ Е ВАЖЕН,
А НЕ УСИЛИЯТА**

13 стр.

**ОБЩИНА РАКОВСКИ Е
ПОБЕДИТЕЛ В ТЕМАТИЧНИЯ
КОНКУРС НА ФРМС
ЗА ИНОВАЦИОННИ
ПРАКТИКИ „ОБЩИНСКИ
ИНИЦИАТИВИ ЗА МЕСТНО
ИКОНОМИЧЕСКО
РАЗВИТИЕ“**

14/15 стр.

ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ...

16 стр.

**ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА
ФИНАНСИРАНЕ**

Ако има една постоянна характеристика на демократичното развитие на България, това е неговата хаотичност. Общото впечатление е, че проблемите се решават „ден за ден“, като единственото, което крепи хората, е вярата, че правителството работи в съответствие с изискванията и препоръките на Европейския съюз. Можем да оприличим ситуацията на България на лодка, която се намира в открито море, не знаем къде е брегът, като единственото, от което се интересуваме, е правилното и ритмично гребане.

Ето защо темата за визията на България е трудна тема. Тя е добра за кандидатстудентски изпит по журналистика. След изпита много хора биха критикували изложените тези, защото не е лесно да се предвиди как ще се развива страната след 50-100 години. От друга страна, всеки от нас би бил учуден, ако разбере, че далечното бъдеще на България е било предмет на обсъждане на заседание на Министерски съвет или Народното събрание.

Това, което е притеснително в темата, е не само сложността и обхватът ѝ, но и нейната святост,

доколкото България е нашата Родина. От друга страна, модерността и глобализацията са изтрили присъщите на много поколения табута, свързани с националното. Това ни дава свободата да пишем по темата, макар че с всяка следваща буква от написаното отговорността расте и прегражда потока на свободната мисъл.

Предлагаме ви обещания в брой 1/2006 на Информационния бюлетин на ФРМС материал на Александър Михайлов, който разглежда сложната тема за новата визия на България - какво следва да изразява тя и какви приоритети да изберем

Александър Михайлов

Каква е била визията за България през вековете? Развитието на всяка държава изисква стабилни жалони, които не се променят в течение на дълъг период от време. В края на 90-те години на миналия век голям колектив от известни учени и общественици разработи осъвременен и официален вариант на Българската национална доктрина.

Националната доктрина представлява система от официално възприети възгледи и принципи за:

- историческите стремежи на българската нация и държава;
- перспективите и целите на българската нация и държава;
- пътищата и средствата, чрез които се осъществяват българският национален идеал и националните ни интереси¹.

Независимо от своята древна история, България е млада държава - с около 130-годишна история. Начинът на формирането ѝ в една враждебна околна среда е допринесъл за приемането на доктрина, ориентирана към гарантиране, първо, на суверенитета на държавата и, второ, към стремеж за обединение на всички българи. Осъществяването на тези две цели през 19 и 20 век е свързано с приоритетно поддържане на голяма армия и акцент върху териториалната цялост и развитие във фактическите граници на държавата.

От основаването на съвременната българска държава в края на 19 век до момента основната доктрина е „България - суверенна държава“. Осъществяването ѝ е трудна задача през превратностите и динамиката на 20 век. Да имаш собствена държава е реализация на една мечта на много поколения българи, на обединяване духа на нацията. Но дали една такава доктрина е жизнена и практична през 21 век? Дали промените във вътрешен и международен план не правят тази доктрина не само остаряла, но и вредна за България?

На съвременна България, чието членство в Европейския съюз е съвсем близко, е нужна нова доктрина. За съжаление, разработчиците на новата национална доктрина не успяха да преодолеят обществения (и своя) консерватизъм и постигнаха само лека козметична операция, която доведе до новата стара формулировка на националния идеал:

„Свободна, независима, демократична и благоденстваща България - духовна обединителка на българската нация и опора на българите по света“².

¹ Българска национална доктрина - България през двадесет и първия век.

² пак там.

Не бяха възприети идеите доктрината да съответства на новите тенденции в развитието на Европа и света и да бъде насочена към отделния човек. Например,

„България, страна на богати хора, съхраняващи българските традиции в обединена Европа“.

Къде е разликата? Не само в поставянето на акцента върху хората, а не върху държавата, а и в съвременното разбиране за отсъствие на преки агресори, застрашаващи свободата и независимостта на страната. Това означава освобождаването на огромен ресурс за развитие, който сега отива в поддържането на неефективна и като цяло излишна в остарялата си форма армия.

Това също така е свързано с отчитането на реалностите, че в 21 век свободата на хората и възможностите за тяхното развитие е в по-голяма зависимост от доходите, а физическото оцеляване на нацията е част и грижа на общата европейска система на сигурност.

Разбира се, трябва да се има предвид, че същността на националната доктрина е свързана с насочеността ѝ към държавните органи, към държавното управление. Механизмът на операционалност на доктрината е статичен - възприемането на националната доктрина определя националния идеал и произтичащите от него национални интереси. За осъществяването на националните интереси се разработват и приемат национални стратегически програми (съпътстващи доктрини), които определят поведението на държавата и нейните институции във вътрешната и външната политика за дълъг период от време.

Въобще, цялата система се състои в неприемане на ускоряването на промените в глобализацията се свят и е построена на вярата, че приемането на доктрината води до успешно развитие. Можем ли да прогнозираме бъдещето на България при този модел на разсъждение и действие?

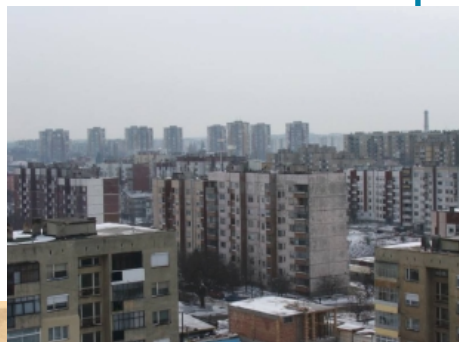
Един от практическите методи, за предвиждане е т.нар. „проекция в бъдещето“³, който представлява екстраполиране на показателите от близкото минало при предположение, че няма да има значителни изменения в поведението на системата и нейната околна среда. Как изглежда една такава проекция за България? Ако развитието на България запази същите характеристики, нашата проекция за бъдещето (2050 - 2100 г.) може би ще се нарича **„България като резерват“⁴**. Кои са основните предпоставки за такава теза?

³ Ackoff Russel. Creating the corporate future. Plan or to be planned for. New York.

⁴ Има се предвид не толкова резерватът като екологичен феномен, а резерватът като форма на последно убежище на племена в упадък.

България - 21 век

България - втората
половина на 20 век

България - началото на 20 век

1. Според най-новите анализи на Организацията на обединените нации предвижданията за демографския статус на България до 2050 г. са твърде песимистични. Според прогнозите към 2050 г. населението на България ще възлиза на около 4,5 млн. души⁵.

2. Още по-страшно на фона на това намаление (без войни и катастрофи) е очакваната структура на населението. Доц. Михаил Мирчев от Агенция АССА-М описва това така: „... само за няколко поколения в България ромите ще се превърнат от неголямо в голямо малцинство и ще изместят мнозинството от много граждански и публични сфери. И става дума не за ромите изобщо, а преди всичко за онези около 40% от ромските маси, които: са изтласкани в гета като компактна общност; са с разградени трудови навици; в мнозинството си поддържат антисоциални модели на поведение и жизнени стратегии; и вече се самоорганизират за антисоциални масови действия“⁶.

3. Дори и като част от Европейския съюз България не си поставя амбициозни цели в сферата на стопанството и приема като приоритети за развитие туризма и селското стопанство. Безспорно, това решава проблемите в краткосрочен план, но предопределя неблагоприятни тенденции в дългосрочна перспектива.

4. Разходите за отбрана продължават да бъдат по-големи от тези за образование не толкова поради новите задължения на страната като член на НАТО, кол-

кото поради поддържането на неефективна структура - ненужно големи разходи за отбрана при недостатъчни разходи за вътрешен ред и сигурност, независимо от промените в начините на водене на бойни действия и развитието на формите на тероризъм.

Могат да бъдат цитирани още множество подобни предпоставки, но дори и екстраполирането на 4-те горепосочени води до една България, която след 2050 г. ще бъде повече географско понятие, с население, което изпълнява предимно обслужващи функции, защитено в своя резерват, но без шансове за развитие.

Трябва да се знае, че проекцията на бъдещето не е прогноза и резултатите, получени при този метод, не се реализират задължително, а само разкриват най-важните характеристики, които определят развитието на обществената система при съхраняване на инерцията. В крайна сметка проекциите показват необходимостта от промяна в това развитие и търсенето на желана алтернатива, другояче казано - на нова визия.

Каква е ролята на визията? **Визията** изразява надеждите и мечтите на населението и ръководството на една страна за бъдещето на хората страната. Тя е ясно и просто изявление, разкриващо амбициите и възможностите на страната. Изискването е да е кратка, лесна за запомняне и да е свързана с мечтите на отделните хора.

Има две различни приложения на визията:

- да се опитаме да видим „докъде ще ни заведе пътят, който следваме“;
- да изградим споделена мечта, която да осъществим.

⁵ Population - challenges and development goals. United Nations, 2005.

⁶ Мирчев Михаил, Нацията се топи, но това е само част от злото. в. Труд, 24 ноември 2005.

Джон Котър, един от най-добрите изследователи на обществените промени, дефинира четирите елемента, които подпомагат промените: бюджети, планове, стратегии и визии⁷.

Бюджетът е финансовата част на плана, разработването му е вид аритметика. **Планирането** е логически процес, който помага за реализирането на стратегията. **Стратегията** е необходима за достигане на визията и изисква съчетаване на цялата налична информация и системен подход. **Визията** изразява желаното бъдещо състояние на обществото и е задължителна при широко-машабни промени.

Една от поуките на процеса на присъединяване към Европейския съюз е свързана с факта, че за нашите партньори е важно да имаме план и най-вече - прозрачни бюджети. Искрено е учудването на представители на българското правителство, че Европейската комисия не се интересува от българските стратегии и визия. Това е наистина наш проблем, който ние като нация трябва да решим.

Един от опитите за постигането на това решение е Националният план за развитие, изготвен от Агенцията за икономически анализи и прогнози⁸. Документът, който на практика е едновременно план, стратегия и визия, има за цел да опише социално-икономическото развитие на страната и да идентифицира основните социално-икономически проблеми и тесни места, които задържат развитието. Паралелно с анализа е търсено сравнение с динамиката на тенденциите и процесите в ЕС.

Визията, представена в Националния план за развитие е, че **към 2013 г. България ще бъде страна с високо качество на живот, основано на устойчиво социално-икономическо развитие в процеса на цялостно интегриране в Европейския съюз.**

В Националния план е записано, че за постигането на визията е необходимо да се работи по **две стратегически средносрочни цели:**

- достигане и поддържане на висок икономически растеж чрез динамична икономика на знанието в съответствие с принципите на устойчивото развитие;

- повишаване на потенциала на човешкия капитал и достигане на равнища на заетостта, доходите и социалната интеграция, осигуряващи високо качество на живот.

Няма да коментираме, че постигането на визията е предвидено за седем години, въпреки че това са повече от 800 дни. По-жалкото е, че Националният план за развитие е експертен документ, създаден с „европейска

цел“ - да дефинира основните цели и приоритети за развитие, които ще бъдат подкрепени от Структурните фондове на ЕС в България за периода 2007 - 2013 г.

В същото време, това на което набляга Котър, е не само насочващата роля на визията, но и нейната мотивираща и вдъхновяваща сила. И докато бюджетирането е старо като света, планирането е метод от началото, а стратегията - от 70-те години на 20 век, то визията е подход на новото хилядолетие.

На практика визията е свързана предимно с лидерството и с правенето на политика, а не с експертна работа. И тук се очертава основният проблем на България - остаряла доктрина, с общи и неясни дефиниции, по която работи политическото ръководство на страната, и визия, изготвена от експерти, чиято цел е да подпомогне усвояването на „европейските пари“.

Защо е така? Причините са разнообразни, но важните от тях са:

- неразвитостта на демократичната система на България, която на този етап е повече фасадна, отколкото съществена и действена;

- всеобщото разбиране за ролята на държавата като преразпределител на бюджетни средства, а не като катализатор на развитието на общността;

- ниското качество на политическата класа. Това се дължи както на коруптивно конструираната партийна система, основана на непочтеността, така и на личния стремеж за бързо забогатяване на политици без морал и изградена ценностна система;

- недостатъчната изграденост на гражданското общество, която се изразява в пасивност и отказ от защита на правата си от страна на населението;

- липсата на традиции във воденето на диалог и постигането на консенсус по важните за нацията въпроси.

Какво може и трябва да се направи? Преди всичко, работа за създаване на чувство за нетърпимост, на желание за промяна на съществуващото положение. След това е въпрос на време да се фокусира политическият диалог за приемане с консенсус на модерна визия за България. Тази визия трябва да играе ролята както на национална доктрина, така и на елемент на национална гордост и идентификация, на мотивация за всеки български гражданин. Ако това се случи, България ще има споделена мечта, която ще се осъществи чрез стратегии, планове и бюджети, които в голямата си степен са техническа задача. Тогава обединена Европа ще има в лицето на България не резерват, а регионален лидер и център на икономическо и културно развитие. ◆

⁷ Котър Джон, Дан Коен. Сърцето на промяната. София, 2003.

⁸ Национален план за развитие на република България за периода 2007 - 2013 г.

РЕГИОНАЛНИ СРЕЩИ ЗА ОБМЯНА НА ОПИТ И ПРАКТИКИ В СФЕРАТА НА ПОДОБРЯВАНЕ УСЛУГИТЕ ЗА ГРАЖДАНИТЕ ЧРЕЗ ИКТ

Василка Сирачевска
координатор проекти,
ФРМС

Един от приоритетите на ФРМС и през 2006 г. е да подпомага процеса на обмен на информация и добри практики между общините с функциониращи центрове за услуги и информация на гражданите и бизнеса и техните специалисти, да разпространява опита им сред други общини, както и да способства процесите по създаване на условия за предоставяне на комплексни административни услуги.

През февруари и в началото март 2006 г. ФРМС организира и проведе 6 регионални срещи - по една във всеки един регион за планиране. **Главна цел** на тези срещи бе да се обмени информация и добри практики между експерти от общините, да се проведе дискусия относно съществуващи проблеми в областта на административното обслужване и възможностите за тяхното разрешаване, както и да се запознаят участниците със съвременни решения в областта на информационно-комуникационните технологии, които биха позволили общините да вземат адекватно участие при изграждане на електронното управление.

За участие в тях бяха поканени представители на 110 общини, 26 областни администрации и 6 регионални сдружения на общини, а именно:

- представители на общини с изградени центрове, независимо от източника на финансиране;
- представители на големи общини в района за планиране, за които няма информация да са предприели действия по изграждане на центрове;
- представители на областни администрации, попадащи в съответния район за планиране;
- представители на НПО, работещи с общините в района.

За участие в регионалните срещи бе поканено и Министерство на държавната администрация и административната реформа, което изпрати свой представител за участие на първата регионална среща в Община Горна Малина.

В проведените срещи участваха 168 представители на 78 общини, 14 областни администрации и 2 регионални сдружения на общини, като ФРМС значително разшири кръга си от партньори.

I. Представяне развитието на общините с функциониращи центрове

Представител на всяка една община представи синтезирана информация относно състоянието на административното обслужване в следния формат: степен на развитие, техническа обезпеченост, проблеми и бъдещи стъпки.

Най-широко дискутирани бяха следните теми:

1. Избор и внедряване на подходящи специализирани програмни продукти за автоматизация на различните дейности в ОА;
2. Развитие и ориентиране съдържанието на общинските интернет-страници към предоставяне на услуги по електронен път;
3. Създаване на условия за сканиране на входящите документи и последващото им придвижване чрез информационната система на общината;
4. Организация и създаване на електронни архиви - на регистрите по гражданско състояние и на документите, изработвани в другите общински дейности;
5. Оборудване на кметствата с компютърни системи и подходящи периферни устройства и свързването им към общинските информационни системи по отношение заявяване и предоставяне на общински услуги;
6. Достъп до стабилна и бърза интернет-връзка в отдалечените кметства и малките общини;
7. Реално въвеждане в информационната система на общините на звената по местни данъци и такси, преминали административно от данъчните служби към общините в началото на 2005 година;
8. Дейности по въвеждане на системи за управление на качеството в по-големите общини;
9. Работа по проекти към различни държавни структури и неправителствени организации за подобряване на административното обслужване;

10. Логистична подкрепа от страна на областните администрации при осъществяване на диалог с регионалните институции и централните ведомства.

Споделени общи проблеми:

1. Въвеждане в работата на общинската информационна система на дейностите по местни данъци и такси, преминали от ТДД към тях от януари 2005 г., заедно с услугите, които са предоставяли. Те са административно към общините, но работят със собствения си софтуер, който е под DOS и е вързан все още към мрежата на данъчна администрация.

2. Слабо кадрово обезпечаване на малките общини и кметствата от общините.

3. Обезпечаване на общините с ИТ кадри и разработване и прилагане на система за тяхното мотивиране и стимулиране чрез създаване на възможности за непрекъснато поддържане и повишаване на квалификацията им. Повишаването на капацитета на служителите в общинските администрации чрез обучение за компютърна грамотност не трябва да става масово - трябва

да бъдат обучавани само служителите, които нямат такава.

4. Да бъдат предвидени различни тематични курсове за повишаване на специфичната квалификация на общинските служители - по отношение на непрекъснато променяща се нормативна база, различни програми на Европейския съюз и др.

5. Преместването на регистрите по гражданско състояние от кметствата в сградата на общината, съгласно промените в ЗГСР, което изисква обособяването на специални помещения за тях. От друга страна, това води до локализиране на по-голяма част от услугите по ГСР в общинската администрация и при липса на електронна връзка с кметствата ще принуди хората от кметствата да идват до общината за тези услуги.

6. Липса на лицензи за операционна система, офис пакети и мрежови софтуер.

7. За да се създадат условия за предоставяне на услуги по електронен път, е необходимо да се инициира унифициране на структурите на администрациите в еднотипни общини, както и наименованията на услугите и процедурите за тяхното извършване.

8. Създаване на възможности за използване на Национална държавна мрежа (бивша НАМДА), която достига само до областните центрове.

9. Осигуряване на надеждна работа на общински информационни системи - антивирусна и антиспам защита, защита от нерегламентиран достъп до общинските бази данни.

II. Представяне на технологични възможности за интегрирано административно обслужване; Закон за електронния документ и електронния подпис (ЗЕДЕП) - възможности за реализиране на електронен документооборот

Разгледаните в двете презентации теми по време на шестте срещи предизвикаха много интересни и полезни дискусии, насочени към: разглеждане на възникващите по време на организацията и конкретната реализация на комплексни административни услуги проблеми и начините, по които биха могли да се решат; организационни и технологични аспекти при реализиране на електронен документооборот. Тъй като в рамките на тези теми се представяха нови идеи за решаване на актуални проблеми, бяха анализирани постигнатите по време на пилотните проекти в Габрово и Тетевен положителни резултати, както и бяха представени новите технологични решения при реализиране на текущите проекти за интегрирано административно обслужване в област Благоевград и Столична община, които ФРМС започна да реализира в края на 2006 г.

ПОВДИГА СЕ ЗАВЕСАТА ПРЕД ОБЩИНИТЕ ОТНОСНО ПЪТЯ НА СТРУКТУРНИТЕ ФОНДОВЕ ДО СТРАНАТА НИ

■ **Марина Димова**

**програмен координатор,
ФРМС**

През месец март тази година ФРМС инициира национална информационна кампания „Оперативните програми 2007 - 2013 г.: възможности за българските общини“. Информационната кампания се проведе под формата на шест информационни срещи - по една във всеки район за планиране. Партньори в инициативата бяха представители на всички министерства, отговорни за създаването на Оперативните програми на страната ни. Подобна инициатива се организира за първи път и предизвика широк интерес от страна на общините.

Защо решихме да започнем такава информационна кампания?

Оказва се, че представата на голяма част от общините, пък и изобщо на жителите на градовете и селата в страната ни относно Структурните фондове на Европейския съюз (ЕС), е свързана с митичен обем от финансови средства, които ще потекат към нас веднага след присъединяването на България към Съюза. Освен това, свикнали с терминологията, съпътстваща процеса на евроинтеграция - „структурни фондове“, „финансови инструменти“, „политика на сближаване“, „преговорни глави“, „капацитет за усвояване на средствата“, „постигане и прилагане на стандарти“, „оперативни програми“, „управляващи органи“, „междинни звена“ и др., като че ли не разбираме значението на тези думи и тяхната взаимовръзка. Иначе без затруднения боравим с тези нови, модерни термини, без да разбираме докрай какво всъщност говорят и означават те.

Основната цел

на информационните дни бе да представи пред кметовете на общини, общинските специалисти, областните управители, членовете на Областните и Регионалните съвети за развитие и местните нестопански организации кои са основните области, в които България ще получава финансиране по линия на Структурните фондове и какъв е пътят, по който тези средства могат да достигнат до

общините и регионите ни.

Основните финансови инструменти, чрез които ЕС работи, за да постига своите цели, са

Структурните фондове

Голяма част от тези финансови средства понастоящем са насочени към страните членки, чийто брутен вътрешен продукт (БВП) на глава от населението е под 75% от средното за ЕС. И тъй като и България попада в обхвата на тези страни и региони с БВП на глава от населението доста под средното за Европа, ще получаваме финансова помощ от Структурните фондове с цел подпомагане на човешкото, инфраструктурното, екологичното, транспортното, икономическото развитие.

Тук е моментът да проследим пътя на Структурните фондове на ЕС до всяка страна членка и нейните региони, общини и общности. Структурните фондове не се насочват от Брюксел по заявка; не се превеждат по банков път на базата на единичен спечелен проект; не се разпределят на принципа „по-богатите дават на по-бедните“. Зад тези финансови ресурси стоят

конкретни цели

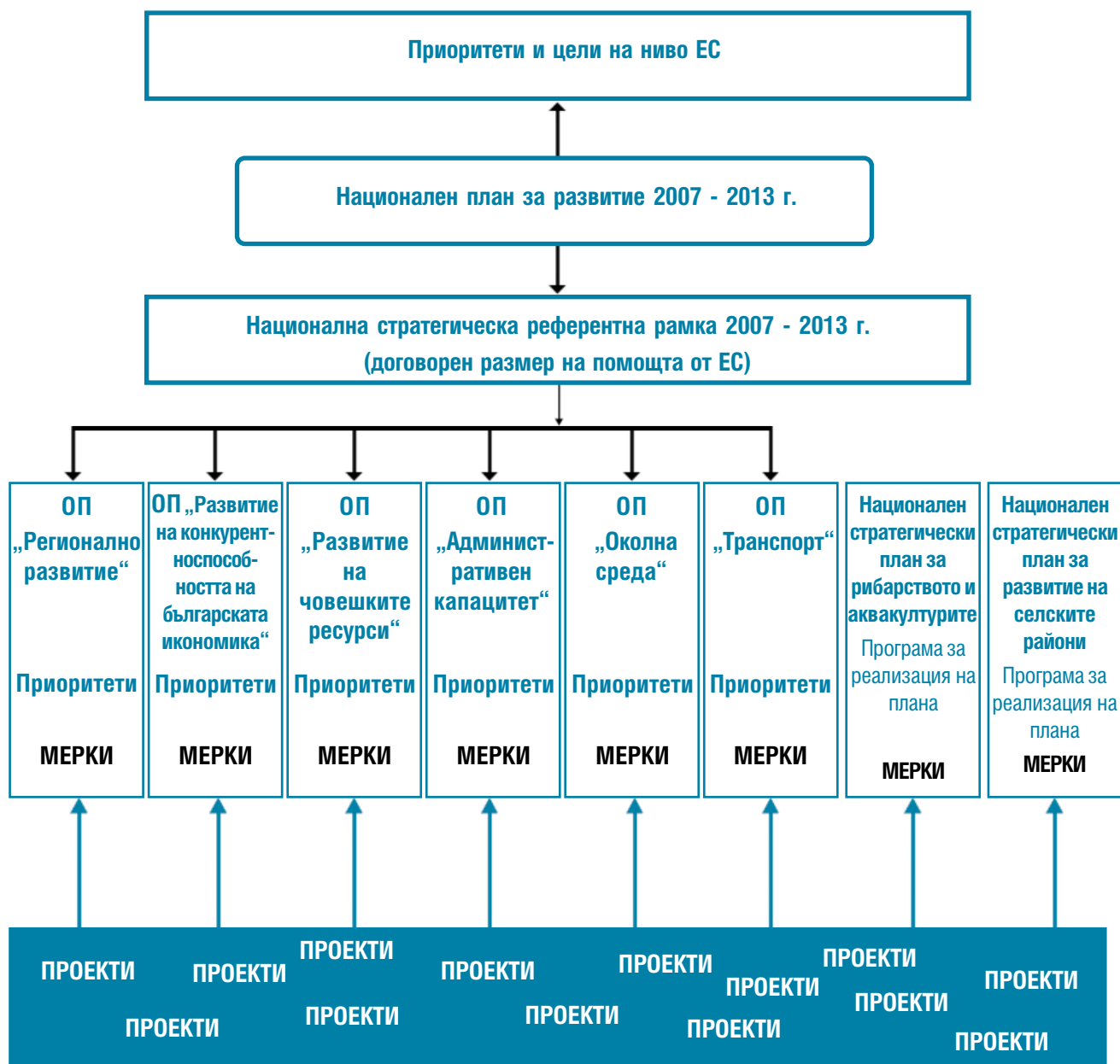
чието постигане на ниво държава членка се обезпечава чрез създаването на Национална стратегическа референтна рамка и Оперативни програми. С други думи, за да получим достъп до финансовите ресурси на Съюза, е нужно да разработим ясно своите планови документи (на национално, регионално и местно ниво) и да създадем дългосрочни Оперативни програми за осъществяване на националните приоритети.

По време на информационните дни представителите на министерствата представиха пред участниците проекта на

Националната стратегическа референтна рамка 2007 - 2013 г.

и споделиха, че това е политическият документ, в който България представя пред ЕС онези национални цели и приоритетни области за развитие, за реализацията на които очаква съфинансиране от ЕС, и ще декларира средствата, нужни от страна на Структурните фондове за тяхното постигане. Този документ се разработва на

базата на Националния план за развитие 2007 - 2013 г. и Оперативните програми¹ (съответстващи на приоритетите в него и показващи по какъв начин ще се осъществят тези приоритети). Важно е да кажем, че чрез Оперативните програми всъщност ще се финансират само определени области, попадащи под действието и приоритетите на Структурните фондове на ЕС. Извън тези области остават културата и здравеопазването.

¹ За повече информация относно Националната стратегическа референтна рамка и проектите на Оперативните програми виж <http://www.funds.minfin.bg/>

Урок от информационните срещи бе и това, че средствата от Структурните фондове не заместват националното финансиране за осъществяване на приоритетите, а само го допълват.

Информационните срещи по региони имаха и още едно предимство: те дадоха възможност на общините и областните администрации да се запознаят едновременно с всички проекти на Оперативните програми, като така те имаха по-широк поглед върху всички потенциални сфери, в които могат да подготвят проекти и постигат интегрирано местно развитие. Оперативните

програми, представени на информационните срещи, бяха пречупени през възможностите за общините и социално-икономическите партньори на местно и регионално ниво. България в момента разработва

6 Оперативни програми

- „Регионално развитие“, „Развитие на конкурентно-способността на българската икономика“, „Развитие на човешките ресурси“, „Административен капацитет“, „Околна среда“ и „Транспорт“, които ще бъдат финансирани от Структурните фондове и национални средства. Освен това страната ни създава и

два Национални стратегически плана

- за развитие на селските райони и за рибарството и аквакултурите, които по своя смисъл не са оперативни програми, тъй като ще бъдат финансирани не от Структурните фондове, а от други европейски финансови източници.

В рамките на информационната кампания бяха представени Оперативните програми „Регионално развитие“, „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика“, „Развитие на човешките ресурси“, „Административен капацитет“, „Околна среда“ и Националният стратегически план за развитие на селските райони, тъй като тези програми предлагат най-широки възможности за общините, областите и нестопанските организации. Всяко едно от министерствата, отговорно за създаването на съответната Оперативна програма, разясни конкретните сфери, където общините могат да кандидатстват със свои проекти. Едновременно с това възникнаха и много въпроси от страна на участниците, свързани с подготовката на общинско и областно ниво за ефективно участие в реализацията на Оперативните програми.

Сред основните въпроси, които бяха поставени на обсъждане, бе дали е нужно общините да променят своите Общински планове за развитие, така че те напълно да съответстват на приоритетите, очертани в Оперативните програми? Как точно ще се осигури взаимовръзката между идентифицираните местни приоритети и областите, в които ще работят Оперативните програми? Ето и част от

ОСНОВНИТЕ ПРЕПОРЪКИ

от страна на представителите на министерствата: от изключителна важност е общините да разработят своите годишни Програми за реализация на Общинските планове за развитие, отчитайки приоритетите и сферите на действие на Оперативните програми. По този начин ще се осигури директна възможност за разработване и финансиране на общински или регионални проекти по линия на Оперативните програми. За това е много важно

общините да познават добре съдържанието и обхвата на действие и финансиране на Оперативните програми, за да могат да планират такива проекти на местно ниво, които биха имали шанс за финансиране. Това, разбира се, не изключва залагането на такива приоритети от местно значение в Програмата за реализация на Общинския план за развитие, които не са намерили място в рамките на Оперативните програми.

Важно бе и посланието, че дейностите, предвидени за финансиране в рамките на една Оперативна програма, не могат да се припокриват със сходни дейности от друга оперативна програма, т.е. не може да има една и съща дейност в две различни Оперативни програми. Това налага и познаването в детайли на съдържанието на Оперативните програми, за да бъдат насочени по най-правилния начин местните проекти и инициативи, кандидатстващи за финансиране.

Механизмът на финансиране на проекти ще предостави в началото на реализация на даден проект малка част от финансовата подкрепа и ще изисква от общините финансова готовност за съфинансиране, но и за осигуряване на голяма част от стойността на проектния бюджет, за да бъдат реализирани набелязаните дейности. Впоследствие, едва при одобряване на извършените разходи (затова е много важно да се разходват средствата само за допустими разходи!) на общините ще бъдат възстановени средствата, инвестирани в реализацията на проекта. Въпросът за съфинансирането на проектите ще придобие изключително голяма тежест и затова все по-важно ще става доброто взаимодействие с банковия сектор.

Друг акцент, който бе поставен по време на информационните срещи, бе подготовката на малките общини и насърчаването на междуобщинското сътрудничество,

с цел достъп до финансиране на група от по-малки общини, обединявайки техния ресурс и капацитет.

Сред основните въпроси по време на дискусиите бе

Кога ще започнат да действат Оперативните програми?

Нужно е отсега да знаем, че Оперативните програми в момента са все още в работни варианти и подлежат на съгласуване и одобрение от страна на Европейската комисия. Тъй като те ще се финансират от Структурните фондове на ЕС, а достъп до Структурните фондове имат единствено държавите членки, това означава, че на практика Оперативните програми ще започнат своята реализация след като България стане член на Съюза - евентуално в началото на 2007-ма година.

Чрез тази първа национална кампания, в която участие взеха повече от 480 представители на общините, областните администрации, нестопанските организации от цялата страна, ФРМС постави началото на процеса на координирано и практически насочено предоставяне на информация относно Оперативните програми 2007 - 2013 г. на местно и регионално ниво. Усилията ни в тази посока няма да спрат до тук: в продължение на информационните срещи предвиждаме и създаване на публикация, която да служи настолна книга на общинските и областните администрации относно обхвата и възможностите по линия на Оперативните програми, както и да представи в обобщен вид отговорите на всички въпроси, които вълнуваха участниците в информационните дни. В публикацията ще включим и конкретните препоръки от страна на Управляващия орган на всяка от Оперативните програми към общините, за да може да подпомогнем навременната подготовка за участие на общините в осъществяването на Оперативните програми.

И не на последно място - ФРМС отправя своята благодарност за съпричастността и партньорството на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на държавната администрация и административната реформа, Министерството на земеделието и горите, Министерството на околната среда и водите, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на икономиката и енергетиката и Агенцията за икономически анализи и прогнози (Министерство на финансите), без които националната кампания не би била възможна!

Диана Бебенова, началник отдел „Икономическо развитие“, Община Силистра:

РЕЗУЛТАТЪТ Е ВАЖЕН, А НЕ УСИЛИЯТА

Диана Бебенова, началник отдел „Икономическо развитие“, Община Силистра, се завърна след обучение и стаж в САЩ. Обърнахме се към нея с няколко въпроса:

Какво представлява програмата на университета Джорджтаун, Вашингтон, САЩ, за Източна Европа?

Програмата е предназначена за професионалисти с магистърска степен и предоставя стипендии за обучение към университета Джорджтаун, Вашингтон. Тя цели да повиши квалификацията и уменията на експерти от публичната администрация в Източна Европа. Кандидати се приемат всяка година през месец септември, като един от критериите за избор на стипендианти е отлично владение на английски език. Изпитните етапи са няколко и включват както проверка на знанията по езика, така и проверка на професионалните умения. Всички разходи се поемат от Американската агенция за международно развитие.

Защо решихте да кандидатствате за програмата и какво точно специализирахте?

Кандидатствах за програмата, водена от амбицията да разбера как функционира публичната администрация в истинска пазарна икономика, да усвоя принципите на успешното управление на публичните финанси и най-вече управление на капиталови разходи. Със съдействието на кмета на Община Силистра инж. Иво Андонов и на заместник кмета по икономика Христина Георгиева разработих бизнес план на обучението си, както изискваше програмата, и още преди да замина имах ясна представа към какво се стремя. След успешното завършване на есенния семестър в университета в Лексингтън, Кентъки, програмата ми даде възможност да стажувам в Отдела за икономическо развитие в Община Обърн, Алабама. Това е основното съдържание на шестмесечната ми специализация „Публична администрация и финансово управление“ като стипендиант на университета Джорджтаун, Вашингтон.

Коя разлика между българското и американското местно самоуправление ви направи най-силно впечатление?

Голямата степен на децентрализация и финансова независимост на американското местно самоуправление, която е законодателно уредена. За сравнение ще посоча ефекта от член 84 от Конституцията на Р

България, който постановява, че единствено Народното събрание „установява данъците и определя техния размер“. На практика той лишава местното самоуправление от сериозни източници на собствени приходи и го поставя в силна финансова подчиненост от държавните трансфери. Тази зависимост допълнително се потвърждава и от Закона за общинските бюджети, който налага одобрението на общинските бюджети от централната власт.

Освен законодателно уредена, децентрализацията и самоуправлението са и философските принципи на американската пазарна икономика. За разлика от американците много българи мислят за пазарната икономика като за своеобразен модел на социално (социалистическо) общество, в което държавата или общината се грижат за значително преразпределение на произведеното. За общества в преход като нашето е естествено представите за ролята на централната власт в пазарна икономика да се градят най-вече от визията за нея, а не от собствения исторически опит в подобна среда. Но тези нагласи водят и до съответната структура на публичните финанси, тоест предлагане на възможно повече публични услуги без пълна оценка на тяхната себестойност и източници за финансиране. Ето как се стига до повишаване на оперативните разходи в общинските бюджети и силно намаляване на капиталовите разходи за поддържане на инфраструктурата, например пътищата.

В допълнение, липсата на общинска средносрочна програма за инвестиционни проекти, както и липсата на приоритизиране според приходите, които ще генерират проектите, силно ограничават възможността на общините в България да насърчават икономическото развитие. И това е другата съществена разлика между българското и американското местно самоуправление.

Казахте, че след приключването на обучителните модули по специалността „Публична администрация и финансово управление“ сте стажували в Отдела за икономическо развитие в Община Обърн, Алабама. Как избрахте точно този щат и община?

Алабама вече не е щатът на памучните полета, усилен селскостопански труд и западащи текстилни фабрики. Днес безработицата там е 3,3%, което на

Залата на Сената на Кентъки

икономически език се нарича пълна заетост. Разбира се, успехите не са дошли бързо, а чрез дългосрочна целенасочена политика. Всичко започва преди около 20 години, когато щатската управа успява да спечели доверието на фирмата „Мерцедес“. Тя предоставя привлекателни финансови стимули, изгражда необходимата инфраструктура и насърчава немския концерн да стартира производство на автомобили в Алабама, като открие 2000 работни места. Според философията на немската автомобилна индустрия се очаква, че мощната компания ще бъде последвана от своите немски доставчици, които също ще установят производството си в близост до заводите „Мерцедес“. Тогава добре подготвеният екип за икономическо развитие на Обърн обхожда автомобилните изложения в Германия и привлича фирми, които да инвестират точно в този град, като открият нови работни места. Статистиката днес е красноречива: безработицата в Обърн е около 4%, а след 10-годишни капиталови инвестиции в публична инфраструктура са изградени четири индустриални парка, в които са разположили производствените си мощности над 20 немски и японски компании.

Как работят вашите колеги в Община Обърн?

Най-впечатляващи са организацията на работа и компетентността на експертите, които водят до висока ефективност и професионализъм в публичната администрация. Преследването на резултата и финансовите приходи са водещи принципи във всяка една дейност, дори и при разговор. При дискусия външният наблюдател остава с впечатление, че участниците имат предварително набелязано време и подходящи въпроси, които да ги

Централната университетска сграда в Обърн, Алабама

доведа до бързо, компромисно решение без напрежение и остри реплики. „Резултатът е важен, а не усилията“, казват американците. Ето как успяват да изпълнят процедура по проектиране на индустриален обект и издаване на съответните разрешителни само за три месеца и в срок да изпълнят исканията на инвеститора. ◆

Община Раковски е победител
в Тематичния конкурс на ФРМС за иновационни практики на общини и техни
партньори по темата
„Общински инициативи за местно икономическо развитие“

На 23 март в София Фондацията за реформа в местното самоуправление и екип Реформа в политиката на Програма Инициатива местно самоуправление на Американската агенция за международно развитие проведеха Кръгла маса на тема **„Подобряване на регулаторната рамка за бизнеса на местно ниво“**.

Кръглата маса бе завършващ етап от съвместен проект на ФРМС и ИМС. На нея бяха представени резултатите от две изследвания:

- анализ на действащото българско законодателство;

- агенция „Алфа Рисърч“ проведе социологическо изследване в шест общини (Стара Загора, Казанлък, Смолян, Чепеларе, Габрово, Трявна) за нагласите на местния бизнес, на представителите на органите на местното самоуправление и местната администрация към регулациите на бизнеса на местно ниво.

Бяха представени и изводите от проучване на FIAS за оценка на административните процедури и основните проблеми, които представляват пречка за привличане на инвестиции.

Бяха обобщени добри практики, както и проблематика от гледна точка на общините и бяха коментирани конкретни препоръки за промени на законодателната рамка, които биха подобрили бизнес средата на местно ниво и които ще бъдат представени Съвета за икономически растеж и в комисията в НС.

Материалите от Кръглата маса могат да бъдат намерени онлайн в Библиотека ЛОГИН на интернет-страницата на ФРМС www.flgr.bg

На Кръглата маса бяха представени и резултатите от Тематичния конкурс на ФРМС за иновационни практики на общини и техни партньори по темата „Общински инициативи за местно икономическо развитие“.

Победител в Конкурса е Община Раковски за представеното ефективно партньорство на Община Раковски и Сиенит Холдинг АД за изграждане и разработване на Индустриална зона „Раковски“: от 2004 г.

общината и частният предприемач работят като партньори по проекти и са реализирали забележителни резултати с привличане на австрийски, френски, германски, италиански и испански инвеститори на площ от 815 декара. До този момент са разкрити 250 работни места. ♦

От месец април 2006 г. стартира новият семестър **курсове за следдипломна квалификация**, организирани съвместно от Центъра за обучение към ФРМС и Софийския университет „Св. Климент Охридски“ - катедра „Публична администрация“.

В периода април - юни 2006 г. се предлагат следните теми:

13 - 15 април 2006 г. - Разработване и управление на проекти по програми на ЕС

4 - 6 май 2006 г. - Протокол и етикет

11 - 13 май 2006 г. - Формиране на политики в публичната сфера

18 - 20 май 2006 г. - Управление на човешките ресурси

25 - 27 май 2006 г. - Водене на преговори с международни партньори

1 - 3 юни 2006 г. - Успешният мениджмънт

8 - 10 юни 2006 г. - Структурни фондове на ЕС. Оперативни програми. Финансиране на проекти 2007 - 2013

Цената на курсовете е 120 лв. с включено ДДС.

На успешно завършилите се издава УДОСТОВЕРЕНИЕ за следдипломна квалификация от Софийския университет.

За повече информация:

Ралица Вълкова

rvalkova@flgr.bg

тел.: 02/976 89 89

В два поредни уикенда (18-19 март 2006 г. и 25-26 март 2006 г.) ФРМС проведе обучения за представители на 10-те общини участници в реализацията на **Програма „Подобряване на социалната среда“** на ФРМС/Мот по темите „Подготовка на проекти“ и „Управление на проекти“. Лектор бе ръководителят на екип „Финансиращи програми“ на ФРМС г-н Тодор Младенов.

В обучението взеха участие общо 25 представители на общински администрации, неправителствени организации, читалища, училища и детски градини. Необичайна, но и много плодотворна се оказа съвместната работа на възрастни и младежи - членове на младежки парламенти.

Целта на обучението бе чрез интерактивни методи да се разгледа теоретичната и практическата страна на проектна идея, формулиране на цели и дейности, бюджетиране, както и да се проследи цикълът на управление на проект.

Вярваме, че разширяването на кръга хора, които се амбицират да подготвят проекти, ще допринесе за

про-активното участие на гражданите във вземането на решения на местно ниво и в привличане на допълнителни донорски средства за реализация на местни проекти.

ФРМС участва в конкурс за избор на консултанти за изготвяне или управление на проекти, финансирани със средства по донорски програми или на Европейския съюз, обявен от „Ейч Ви Би Банк Биохим“ АД и „Хеброс банк“ АД. ФРМС премина успешно през процедурата и беше официално одобрена за консултант на банката и предстои официално подписване на съвместния договор.

През март 2006 г. стартира първата серия от обучения по проект ALAVA **„Обучението на възрастните - добавена стойност към работата на неправителствените организации, изградени на основата на местните общности“**, финансиран по програма Грюндвиг 1 - централизиран дейности на Европейската комисия и частично от швейцарското Министерство за професионално обучение. В проекта ФРМС участва като партньор с още 6 организации от Германия, България, Обединеното кралство, Полша, Румъния и Швейцария.

Обученията се организират от местните партньори в общините **Струмяни, Пещера, Свищов, Габрово и Шумен**. Темите на обученията са: начални компютърни умения, подготовка за работа, разработка на проекти и развитие на местните общности и са насочени към безработни, млади хора, представители на НПО в общините.

На 9 март 2006 г. в Областна управа - Ловеч се проведе среща на участниците в проекта **„Интегрирани административни услуги - Община Тетевен“**. В нея участваха представители на Областна управа, Община Тетевен, Окръжен съд, РИОКОЗ - Ловеч, Национална

агенция по приходите, както и на общините Ловеч, Троян и Ябланица. Тема на срещата бяха организационни въпроси, които касаят електронния обмен, бъдещи стъпки за разширяване на обмена и включване на други общини от Ловешка област.

От началото на 2005 г. общините **Габрово и Тетевен** са включени като пилотни в проект „Интегрирано административно обслужване на местно ниво“, който се реализира от ФРМС с финансовата подкрепа на Американската агенция за международно развитие. Целта на проекта е облекчаване на технологията за осигуряване на общински административни услуги в общини с изградени и добре функциониращи Центрове за услуги и информация на гражданите.

Днес съгласувателни документи за изпълнението на **7 от най-търсените общински услуги за граждани и фирми** се осигуряват по електронен път, без да се налага посещаване на институциите (удостоверение за липса на данъчни и осигурителни задължения; удостоверение, че лице не е в производство по ликвидация или несъстоятелност и не е обявен банкрут; удостоверение за актуално състояние на фирма; удостоверение, че даден имот не е държавна собственост; сертификат за контрол нивото на шума и осветлението в търговски обекти).

Към момента общинската администрация в Тетевен е изпълнила **над 800 заявки за услуги**.

От 20 до 22 март 2006 г. на посещение в България бе група консултанти от Инициатива Местно самоуправление към ААМР - Косово и кметовете на Подуево, Суха река и Джилан. Екипът на ФРМС посрещна гостите и ги запозна с дейностите на Фондацията, като в детайли им бе разяснена работата на общинските центрове за обслужване на гражданите, които представляваха най-голям интерес за гостите. Делегацията посети Техническият университет в София, където им бе представен пълният пакет от софтуерни продукти за административни услуги, както и общините Габрово, Севлиево и Благоевград, където на място се запозна с функционирането на общинските центрове за услуги.

Екипът на ФРМС изразява гореща благодарност на колегите от Габрово, Севлиево и Благоевград за гостоприемството и партньорството.

Екипът на Фондацията за реформа в местното самоуправление има удоволствието да съобщи, че след оценка на кандидатурите по проект „Местно икономическо развитие и маркетинг на български общини“ са избрани десетте нови участнички в проекта. Това са общините **Пловдив, Стражица, Правец, Севлиево, Тетевен, Разлог, Свиленград, Мездра, Гоце Делчев и Козлодуй**. Честито!

Припомняме, че подборът започна през месец януари 2006 г., когато 51 общини изпратиха аргументирани писма, с които заявиха интерес към проекта. Четиридесет и три, покрили формалните критерии, бяха поканени на ориентационна среща на 13 февруари 2006 г. 36 от тях взеха участие в дискусии и групови интервюта, свързани с включването им в проекта. След внимателен прочит на окончателните документи (вкл. посочен специалист, който ще заема длъжност „Местно икономическо развитие“), 5-членна комисия определи 10-те избрани общини.

ФРМС благодари за участието на всички общини в конкурса и се надяваме на много бъдещи възможности за съвместна работа.

От 26 до 30 юни 2006 г. в Гремелин, Германия, и от 28 август до 1 септември 2006 г. в Талин, Естония, ще се проведе курсът „**Управление на ученето през целия живот на различните образователни нива**“.

Курсът е разработен по проект **ILME - Приложение на принципите на управлението на ученето през целия живот в различни обучителни организации** (Implementation of Life-Long Learning Management through different Educational Level Establishments), в който Фондацията за реформа в местното самоуправление е партньор.

Ако желаете да посетите курса, можете да кандидатствате за финансиране към Национална агенция Сократ (socrates.hrhc.bg).

Крайният срок за кандидатстване е **15 април 2006 г.**

Повече информация ще намерите на страницата на ФРМС:

www.flgr.bg >> Център за обучение >> Учене през целия живот

**ПОКАНА ЗА НАБИРАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА СЪВМЕСТЕН ФОНД ЗА МАЛКИ ПРОЕКТИ БЪЛГАРИЯ /
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЯ 2004 / BG 2004/016-786.01.02/G/CBC/JSPP - 04MAC03/02/001**

Краен срок: 23 май 2006 г., 16.00 часа (местно време)

Министерството на регионалното развитие и благоустройството (България) и Европейска агенция за възстановяване (бивша Югославска Република Македония) обявяват покана за предложения за подпомагане на малки неинвестиционни проекти „от хора за хора“ и от „мек“ тип за развитие на дейности от трансграничен характер. Крайната цел е да се подпомогнат възможностите на местните и регионалните власти да разработват и изпълняват съвместни проекти в граничния регион за следните административни области, които влизат в рамките на Фонда за малки проекти в България ниво NUTS III:

БЛАГОЕВГРАД - общини - Банско, Белица, Благоевград, Гоце Делчев, Гърмен, Кресна, Петрич, Разлог, Сандански, Сатовча, Симитли, Струмяни, Хаджидимово, Якоруда;

КЮСТЕНДИЛ - общини - Бобовдол, Бобошево, Дупница, Кочериново, Кюстендил, Невестино, Рила, Сапарева баня, Трекляно; и

В БИВША ЮГОСЛАВСКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЯ - регионите Североизточен, Югоизточен и Източен включващ общините: Кратово, Крива Паланка, Ранковце, Радовиш, Конче, Струмица, Босилово, Василево, Ново село, Берово, Пехчево, Винаца, Зърновци, Кочани, Чешиново - Облешево, Пробищип, Щип, Карбинци, Делчево, Македонска Каменица и Свети Николе, според новото териториално деление.

Финансовата помощ се осигурява от Програма „Добросъседство“ между България - бивша Югославска Република Македония на Европейската общност.

Насоките и формулярите за кандидатстване могат да се намерят за консултации на следния интернет адрес: www.mrrb.government.bg (раздел Актуални търгове).

Общи цели на програмата са: Да създаде трайни трансгранични контакти на различни нива и сектори от дейности; Да подкрепя дейности от трансграничен характер на местно ниво чрез включване на участници от граничните региони; Да повиши уменията на местните общности и НПО при разработване и изпълнение на съвместни проекти в граничния регион. Фондът за малки проекти ще подкрепя конкретни трансгранични проекти, които насърчават комуникация „от хора за хора“ и повишават взаимното разбиране.

Специфични цели: Насърчаване на трансграничните контакти и сътрудничество на регионално и местно ниво в областта на културно, образователно, спортно сътрудничество и местно развитие.

Приоритетни области:

1. Създаване или развитие на благоприятни условия и ресурси за подобряване на потока от информация и комуникацията между граничните региони - акцентът се поставя върху проекти, които ще подпомагат сътрудничеството между медиите и гражданските организации;

2. Културен обмен - акцентът се поставя върху важноста на културното наследство и създаване на дългосрочни партньорства;

3. Обмен в сферата на образованието, обучителни инициативи и местна заетост - фокус на този приоритет са проекти, свързани с повишаване качеството на образованието и създаване на мрежи за споделяне на академичен и практически опит.

Минималната сума на искания грант е 10 000 евро.

Максималната сума на искания грант е 50 000 евро.

Размерът на безвъзмездната помощ не може да надвишава 90 % от всички допустими разходи по проекта. Балансът трябва да бъде финансиран от собствени ресурси на кандидата или неговия партньор, или от източници, различни от бюджета на ЕС.

Минималното съфинансиране от страна на кандидатите е 10% от цялата сума на проекта. То трябва да бъде осигурено от бенефициента, за да се демонстрира местна ангажираност. Не се допуска принос в натура.

Предложения ще се приемат до 23 май 2006 г., 16.00 часа (местно време) на следния адрес в България:

Съвместен технически секретариат - България
2500 Кюстендил, ул. „Демокрация“ 44
Сграда на Областна администрация

бул. „Йерусалим“, бр. 51; Бизнес-сграда, Офис 2; жк Младост-1; София 1784 тел.: (02) 976 89 89 факс: (02) 976 89 30 www.fgr.bg fgr@fgr.bg

Издание се финансира от Американската агенция за международно развитие, Вашингтон, САЩ

Главен редактор *Гинка Капитанова* Редакционна колегия *Росица Райчева, Марина Димова*

